

RISSA IXA - MALARSTWO. WYSTAWA OBRAZÓW TUARESKICH

Łódzki Dom Kultury, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze - Oddział w Łodzi oraz Fundacja imienia Adama i Beaty Branickich z Wilanowa zapraszają na wystawę ***Błękitni Ludzie z Sahary i Sahelu. Rissa Ixa - malarstwo. Obrazy tuareskiego malarza z Nigru z prywatnej kolekcji Adama Rybińskiego.***

5 kwietnia br. w Galerii Starej ŁDK odbyły się wernisaż wystawy i spotkanie z Adamem Rybińskim.

Na wystawie w ŁDK zaprezentowano ponad 30 obrazów Rissy Ixy - po raz pierwszy w Polsce. Ekspozycja obejmuje również artefakty kultury tuareskiej - siodła, torby; także model namiotu tuareskiego. Wszystkie eksponaty pochodzą z prywatnej kolekcji Adama Rybińskiego.

Rissa Ixa, autor dzieł prezentowanych na tej wystawie, jest Tuaregiem. Urodził się w obozowisku pasterskim na pograniczu Mali i Nigru w 1946 roku. Jest pierwszym - i jak na razie jedynym - malarzem tuareskim. O swej drodze artystycznej sam opowiada tak: „W mej rodzinie mężczyźni i kobiety nauczali mnie historii Tuaregów i zapoznawali ze sztuką i pismem tamaszek. Najpierw rysowałem na piasku. W 1959 roku wyjechałem do Niamej, gdzie nadal malowałem na wszystkim, czym dysponowałem. Podczas spotkań z innymi artystami mogłem obserwować i uczyć się różnych technik malarskich. Żyję, tworzę i działam, aby kultura tuareska przetrwała, zachowując swą podstawę: szacunek dla tradycji i ludzi”.

Na swych obrazach Rissa Ixa przedstawia przede wszystkim tradycyjne życie Tuaregów. Maluje również wielkich wozów i elementy kultury wspólne wszystkim grupom tuareskim, np. znaki pisma tifiński, namioty, tarcze, charakterystyczne ozdoby. Bazując na tradycyjnym zdobnictwie tuareskim, tworzy również geometryczne, niefiguralne kompozycje. Projektuje też dla Tuaregów nowe stroje. Zupełnymi unikatami w jego twórczości są prezentowane na wystawie dwa obrazy świadczące o jego zaangażowaniu w walkę Tuaregów o niepodległość.

Prace Rissy Ixy były eksponowane na różnych wystawach malarzy naiwnych, między innymi w Stanach Zjednoczonych, Francji, Wybrzeżu Kości Słoniowej czy w Beninie. Dziś, dzięki Europejczykom, którzy stanowią jego główną klientelę, stały się szeroko znane. Niektóre z nich trafiły jako ilustracje do fundamentalnych prac poświęconych Tuaregom, autorstwa Edmunda Bernusa i Gian Carla Castellego Gattinary.

Doktor Adam Rybiński - etnolog z Instytutu Studiów Regionalnych i Globalnych Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego - od ponad trzydziestu lat prowadzi badania nad kulturami ludów pasterskich mieszkających w Afryce Północnej i Zachodniej. W swych pracach zajmował się między innymi gospodarką pasterską, świadomością ekologiczną, organizacją władzy, szkolnictwem i tradycyjnym wychowaniem dzieci koczowników oraz rodzeniem się w tych społeczeństwach świadomości narodowej. Jest autorem książki „Tuaregowie z Sahary” i wielu artykułów drukowanych w renomowanych czasopismach naukowych. Swe badania prowadził wśród Beduinów w Algierii, Tekna w Maroku i Tuaregów w Algierii, Mali i Nigrze. W latach 2003-2009

rocznie, wraz z członkami najbliższej rodziny oraz tuareckimi przyjaciółmi i współpracownikami, przemierzał tereny zamieszkałe przez Tuaregów w Nigrze, Mali i Burkina Faso. Głównym celem tych wypraw było zbieranie materiałów do obszernej publikacji, w której ukazane zostaną problemy, z jakimi borykają się współcześnie różne społeczności tuareckie. W trakcie tych corocznych wyjazdów badaniom etnograficznym towarzyszyło gromadzenie dokumentacji fotograficznej i filmowej. Na jej podstawie syn Adama Rybińskiego, Władysław, absolwent historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim, zrealizował filmowe pocztówki z Nigru prezentowane w Internecie na stronach afryka.org oraz filmy dokumentalne: Szlakiem karawan, Odpalić pompę, czyli rzecz o Tuaregach, Amrar i grioci - o szaleństwach pewnego etnologa; ten ostatni dokument, na Przeglądzie Filmów Etnologicznych Łódź 2011, otrzymał nagrodę publiczności i organizatorów, a na VII Festiwalu Filmów Afrykańskich Afrykamera w 2012 roku - przyznaną przez Jury Nagrodę Złotej Jaskółki. Adam Rybiński jest również laureatem aFrykasa Roku 2012 w kategorii nauka - nagrody przyznawanej przez Fundację „Afryka Inaczej”.

Wystawa czynna w dniach 6 - 27 kwietnia 2013, od wtorku do soboty w godz. 14-18